

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
INFORMACIJOS IR KOMUNIKACIJOS DEPARTAMENTO
TYRIMŲ SKYRIUS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (8 5) 239 6170 / 239 6185
El. p.: tyrimai@lrs.lt; info@lrs.lt; ikd@lrs.lt www.lrs.lt/info

**Analitinė apžvalga
21/63**

2021-06-07

Elektromobilių rinkos dalis ir lengvatos atskirose Europos ekonominės erdvės valstybėse

Klimato kaitos keliama iššūkiai yra aktualūs viso pasaulio mastu. Europos ekonominės erdvės taryba yra pabrėžusi bendradarbiavimo svarbą, sprendžiant klimato kaitos poveikio aplinkai problemas, taip pat įgyvendinant energetiškai veiksmingus sprendimus. Savo ruožtu, Europos Vadovų Taryba, nustatydamą bendrą Europos Sąjungos (toliau – ES) politikos kryptį ir prioritetus, yra įsipareigojusi iki 2050 m. sukurti CO₂ neišskiriančių technologijų ekonomiką ir visuomenę. Pažymima, jog siekiant šio tikslo dėl neutralaus poveikio klimatui, svarbus vaidmuo tenka transporto sektoriui. Jis turi būti pertvarkytas, kad CO₂ emisija iki 2050 m. sumažėtų ženkliai – 90 proc. ES Taryba savo sprendimais taip pat griežtina transporto priemonių išskiriamo CO₂ kiekio apribojimus. Pabrėžiama, jog tuo pat metu piliečiams būtina užtikrinti įperkamo tvaraus transporto sprendimus. Atskiros valstybės, įgyvendindamos taršos mažinimo priemones, subsidijuoja elektromobilių įsigijimą ir įkrovimo stotelių infrastruktūros plėtrą bei taiko mokesčių lengvatas tiems, kas renka ekologiškesnes transporto priemones.

Šiame darbe apžvelgiama Europos ekonominės erdvės valstybių (Airijos, Austrijos, Bulgarijos, Čekijos, Danijos, Estijos, Graikijos, Islandijos, Italijos, Latvijos, Lenkijos, Liuksemburgo, Nyderlandų, Norvegijos, Prancūzijos, Rumunijos, Slovakijos, Suomijos, Švedijos, Vengrijos, Vokietijos) rinkose elektromobiliams tenkanti dalis bei taikomos lengvatos.

Europos ekonominės erdvės valstybių transporto priemonių rinkoje elektromobilių dalis pastaruosius penkerius metus nuolat auga. Ženkliai išaugusios elektromobilių įsigijimų tendencijos stebimos 2020 metais. Daugumoje apžvelgtų valstybių didėjančiam elektromobilių pardavimų skaičiui įtakos turi tiek įsigijimo subsidijavimas, tiek registracijos ir / ar kelių bei transporto priemonių mokesčių lengvatos, taip pat valstybės finansiškai remiama įkrovimo stotelių infrastruktūros plėtra. Daugelyje šalių kaip papildoma paskata rinktis ekologiškesnį automobilį yra leidimas nemokamai parkuoti viešosiose vietose, taip pat naudotis viešajam transportui skirtomis kelio juostomis.

Airija

2020 m. bendras registruotų M1 klasės keleivinių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje siekė 11 278, 2019 m. – 7 267, 2018 m. – 3 641, 2017 m. – 1 946, 2016 m. – 1 426. Naujai registruotų M1 klasės elektromobilių dalis, palyginti su kitų rūšių transporto priemonėmis, 2020 m. sudarė 4,5 proc., 2019 m. – 3,1 proc., 2018 m. – 1 proc., 2017 m. – 0,5 proc., 2016 m. – 0,3 proc.¹

2020 m. bendras registruotų N1 klasės komercinių krovininių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje sudarė 890, 2019 m. – 171, 2018 m. – 165, 2017 m. – 152, 2016

¹ European Alternative Fuels Observatory – Ireland: <https://www.eafo.eu/countries/ireland/1738/vehicles-and-fleet>

m. – 92².

Nuo 2 000 iki 5 000 Eur suma yra subsidijuojamas elektromobilio, kurio gamintojo rekomenduojama kaina didesnė kaip 14 000 Eur, įsigijimas privačiam naudojimui. Pagal 2021 m. liepos 1 d. įsigaliosiančius tvarkos pakeitimus, įvedama 60 000 Eur viršutinė transporto priemonės kainos riba. 5 000 Eur subsidija toliau numatyta privatiems elektromobiliams, kuriuose yra vien tik elektros baterija, o 2 500 Eur – hibridiniams automobiliams. N1 klasės komerciniams vien elektra varomiems elektromobiliams subsidijos dydis – 3 800 Eur, o hibridiniams (CO₂ emisija iki 50g/km) – 2 500 Eur³.

Skatinant investicijas į energetiškai efektyvius daiktus ir įrangą, juridiniams asmenims, įsigyjantiems daugiau kaip 14 000 Eur kainuojančius elektromobilius, taikoma skatinamoji 2 000–3 800 Eur mokestinė lengvata. Be to, nuo transporto priemonės CO₂ emisijos dydžio priklauso registracijos mokesčio ir vietos savivaldybių renkamo metinio automobilių mokesčio tarifas⁴.

Pagal valstybinės paramos programą, suteikiama iki 600 Eur dotacija elektromobilio įkrovimo stotelei įsigyti ir įrengti privataus namų ūkio kieme. Fizinis asmuo, pretenduojantis į šią paramą, turi būti nuo 2018 m. sausio 1 d. asmeninėms reikmėms pirktu naujo ar naudoto elektromobilio (varomo vien elektros baterija ar įkraunamo hibridinio, kurio CO₂ emisija neviršija 75g/km) savininku⁵.

Kai kuriose vietos savivaldybėse už elektromobilių parkavimą viešose vietose neimamas mokestis, taip pat sudarytos nemokamo įkrovimo sąlygos tam tikslui skirtose viešose stotelėse⁶.

Austrija

2021 m. balandžio mėn. pabaigoje bendras registruotų šalyje elektromobilių (angl. *electric vehicles*) skaičius siekė 73 273. Palyginimui, 2020 m. gruodžio mėnesį Austrijoje iš viso buvo 60 226 registruotų elektromobilių, 2019 m. pabaigoje – 37 371⁷.

Pateikiant statistinius duomenis pagal atskiras transporto priemonių rūšis, kategorijas ir klases, paminėtina, kad 2020 m. bendras registruotų M1 klasės keleivinių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje siekė 41 646, o įkraunamų hibridinių – 14 545. Elektromobilių su įmontuota vien tik elektros baterija 2019 m. iš viso buvo 29 523, 2018 m. – 20 831, 2017 m. – 14 618, 2016 m. – 9 073⁸.

2020 m. bendras registruotų N1 klasės komercinių krovininių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje sudarė 3 241, 2019 m. – 2 641, 2018 m. – 2 141, 2017 m. – 1 711, 2016 m. – 1 467⁹.

Elektromobiliai yra subsidijuojami viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdu, bendradarbiaujant vyriausybei (federalinei Klimato veiksmų, aplinkos, energetikos, mobilumo, inovacijų ir technologijų ministerijai) ir transporto priemonių importuotojams. Iki 30 proc. kainos subsidijuojama įsigyjant asmeniniam naudojimui mažiau kaip 50 000 Eur kainuojančius elektromobilius, o komerciniam naudojimui – kainuojančius mažiau kaip 60 000 Eur¹⁰.

Registracijos mokestis netaikomas automobiliams, kurių CO₂ emisija nesiekia 118 g/km. Elektromobiliams (varomiems vien elektros baterija) taip pat netaikomi automobilių savininkams nustatyti federaliniai mokesčiai, išskyrus PVM (tačiau įmonių elektromobiliai neapmokestinami

² Ten pat.

³ *Electric vehicle grant values*: <https://www.seai.ie/grants/electric-vehicle-grants/grant-amounts/>

⁴ *Electric vehicle grant values*: <https://www.seai.ie/grants/electric-vehicle-grants/grant-amounts/>

⁵ *Electric vehicle home charger grant*:

<https://www.seai.ie/grants/electric-vehicle-grants/electric-vehicle-home-charger-grant/>

⁶ *European Alternative Fuels Observatory*: <https://www.eafo.eu/countries/ireland/1738/incentives>

⁷ *AustriaTech: Facts & Figures-Archive*: <https://www.austriatech.at/en/facts-figures-archive/>

⁸ *European Alternative Fuels Observatory – Austria*: <https://www.eafo.eu/countries/austria/1723/vehicles-and-fleet>

⁹ Ten pat.

¹⁰ *International Energy Agency: Austria 2020 Energy Policy Review*, p. 92:

https://iea.blob.core.windows.net/assets/ea419c67-4847-4a22-905a-d3ef66b848ba/Austria_2020_Energy_Policy_Review.pdf

PVM). Be to, kai kuriose vietovėse galimas nemokamas elektromobilių parkavimas¹¹.

Bulgarija

2020 m. bendras registruotų M1 klasės keleivinių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje sudarė 1 404. Naujai registruotų M1 klasės elektromobilių dalis, palyginti su kitų rūšių transporto priemonėmis, 2020 m. sudarė 1,2 proc. 2020 m. bendras registruotų N1 klasės komercinių krovininių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje buvo 118¹².

Palyginimui, 2019 m. šalyje buvo registruotas 181 elektromobilis, 2018 m. – 194, 2017 m. – 68, o 2016 m. – 6¹³. Bulgarijoje elektromobiliai 2016–2019 m. laikotarpiu sudarė mažiau nei procentą visų registruojamų automobilių.

Iniciatyvų, kurios skatintų pirkti elektromobilius, šalyje beveik nėra. Elektromobilių savininkai yra atleidžiami nuo metinio nuosavybės mokesčio. Elektromobiliams taip pat yra taikomas 30 proc. sumažintas PVM tarifas¹⁴.

Čekija

2020 m. buvo registruoti 3 262 nauji elektromobiliai, 2019 m. – 756, 2018 m. – 703, 2017 m. – 387, 2016 m. – 200. Šie pardavimai 2020 m. sudarė apie 1,6 proc. naujų registruojamų automobilių, 2018 m. ir 2019 m. – 0,3 proc., 2016 m. ir 2017 m. – 0,1 proc.¹⁵

Už įmonėms priklausančius elektromobilius Čekijoje jų savininkai neturi mokėti įmonių automobiliams taikomo kelių mokesčių. Didžiuosiuose šalies miestuose yra specialios vietos, kur galima statyti ir įkrauti elektromobilius. Prahoje elektromobilių parkavimui yra taikomi mažesni mokesčiai, o gyvenamuosiuose rajonuose ten negyvenantys asmenys elektromobilius gali parkuoti nemokamai.

Vietos savivaldybėms valstybė teikia subsidijas elektromobilių įsigijimui – iki 10 000 Eur / elektromobiliui. Elektrinio autobuso įsigijimui gali būti skiriama 40 000 Eur subsidija¹⁶.

Danija

Danijos statistikos tarnybos duomenimis, 2020 m. šalyje buvo parduota 14 219 elektromobilių, o tai sudarė 7,14 proc. naujų registruotų automobilių¹⁷.

2016 m. buvo parduoti 1 265 elektromobiliai, 2017 m. – 691, 2018 m. – 1 544, o 2019 m. – 5 502. Paminėtina, kad 2015 m. Danijoje buvo parduotas 4 301 elektromobilis, o vėliau sekęs pardavimų smukimas siejamas su laipsnišku lengvatų įsigijimui panaikinimu. Elektromobilių dalis nuo naujai registruotų automobilių 2015 m. sudarė 2,08 proc., 2016 m. – 0,56 proc., 2017 m. – 0,31 proc., 2018 m. – 0,7 proc., o 2019 m. – 2,43 proc.¹⁸

¹¹ European Alternative Fuels Observatory – Austria: <https://www.eafo.eu/countries/austria/1723/incentives>

¹² European Alternative Fuels Observatory – Bulgaria: <https://www.eafo.eu/countries/bulgaria/1725/vehicles-and-fleet>

¹³ European Automobile Manufacturers Association:

<https://www.acea.be/statistics/tag/category/electric-and-alternative-vehicle-registrations>

¹⁴ European Alternative Fuels Observatory – Bulgaria: <https://www.eafo.eu/countries/bulgaria/1725/incentives>

¹⁵ European Automobile Manufacturers Association:

<https://www.acea.be/statistics/tag/category/electric-and-alternative-vehicle-registrations>

Car sales base: <https://carsalesbase.com/czech-republic-car-sales-data/>

¹⁶ CMS – Electric vehicle regulation and law in the Czech Republic, 2021:

<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-electric-vehicles/czech-republic>

European Alternative Fuels Observatory – Czech Republic:

<https://www.eafo.eu/countries/czech-republic/1729/incentives>

¹⁷ Danmarks statistik: Sales of new passenger cars fell by 12 per cent. in 2020:

<https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=31068>

¹⁸ Statistics Denmark: New registrations of passenger cars by propellant, ownership and time:

<https://www.statistikbanken.dk/bil51>

Kiekvienam šalyje pirmą kartą registruojamam automobiliui yra taikomas individualiai apskaičiuojamas registracijos mokestis. Šių metų birželio 1 d. įsigaliojo nauja šio mokesčio apskaičiavimo tvarka. Iš pradžių iš elektromobilio apmokestinamosios vertės yra atimama baterijos talpos vertė – 1 700 DKK (apie 228 Eur) už 1 kWh. Vertės sumažinimas gali būti taikomas iki 45 kWh – 76 500 DKK (apie 10 287 Eur). Tuomet pradinė vertė iki 65 000 DKK (8 740 Eur) yra apmokestinama 25 proc. Vertė nuo 65 000 DKK iki 202 200 DKK (27 190 Eur) yra apmokestinama 85 proc., o vertė viršijanti 202 200 DKK yra apmokestinama 150 proc. Kadangi elektromobiliai į aplinką neišmeta CO₂, jiems nėra taikoma pagal šį rodiklį skaičiuojama registracijos mokesčio dedamoji. Iš gautos registracijos mokesčio sumos visiems automobiliams yra atimama 21 700 DKK (2 918 Eur) dalis, o elektromobiliams yra taikomas papildomas individualiai apskaičiuojamas iki 170 000 DKK (22 860 Eur) siekiantis mokesčio sumos sumažinimas ir individualiai apskaičiuojamas mokesčio sumos sumažinimas dėl nulinio CO₂ išmetimo į aplinką.

Mokestis negali būti neigiamas, tačiau įvairios internetinės mokesčio skaičiuoklės rodo, kad 444 900 DKK (59 827 Eur) vertės elektromobiliui, kuris turi 85,84 kWh baterijos talpą, vienu įkrovimu gali nuvažiuoti 580 km ir į aplinką neišskiria CO₂, registracijos mokestis siektų 0 DKK.

Elektromobilių vairuotojai taip pat gali sutaupyti parkavimosi išlaidų iki 5 000 DKK (670 Eur) kiekvienais metais¹⁹.

Estija

2020 m. buvo registruota 360 elektromobilių, 2019 m. – 80, 2018 m. – 85, 2017 m. – 26, 2016 m. – 35²⁰. Šie pardavimai 2020 m. sudarė apie 1,6 proc. naujų registruotų automobilių, 2018 m. ir 2019 m. – apie 0,3 proc., 2016 m. ir 2017 m. – apie 0,1 proc.

Šiuo metu Estijoje subsidijos elektromobilių įsigijimui nėra taikomos, tačiau 2020 m. tam buvo skirta daugiau nei 2 mln. Eur. Vyriausybė turi planų panašias elektromobilių subsidijavimo schemas vykdyti ir ateityje.

Kai kuriose savivaldybėse leidžiama elektromobilius nemokamai parkuoti mokamose zonose, taip pat naudotis autobusams skirtomis kelio juostomis.

Graikija

2020 m. šalyje buvo registruoti 679 elektromobiliai, 2019 m. – 190, 2018 m. – 88, 2017 m. – 47, 2016 m. – 9²¹. Tai 2020 m. sudarė apie 0,8 proc. naujų registruojamų automobilių dalį, 2019 m. – apie 0,2 proc., o 2016–2018 m. – mažiau kaip 0,1 proc.

Graikijoje nuo 2020 m. birželio mėnesio iki 2021 m. pabaigos elektromobilio pirkimui yra taikomos įvairios subsidijos, kurios leidžia pirkėjui sutaupyti beveik 10 000 Eur.

Naujiems elektromobiliams, kainuojantiems iki 30 000 Eur yra taikoma 20 proc. subsidija, kuri gali siekti 6 000 Eur. Daugiau kaip 30 000 Eur kainuojantiems elektromobiliams yra taikoma 15 proc. subsidija, kuri gali siekti iki 6 000 Eur. Asmenys, kurie turi specialiųjų poreikių bei didelės šeimos gali gauti papildomą 1 000 Eur subsidiją. Dar 1 000 Eur susimąžinti išlaidas galima atiduodant savo seną taršų automobilį. Be to, 500 Eur subsidija yra skiriama namuose automobilio įkrovimo stotelę įsirengiantiems asmenims.

Šalyje registruojamiems elektromobiliams taip pat nereikia mokėti registracijos mokesčio, nuosavybės mokestis savininkams nebus taikomas iki 2022 m., savininkai yra visiškai atleidžiami

¹⁹ Wallbox: EV and EV charger incentives in Europe: A Complete Guide for Businesses and Individuals: https://blog.wallbox.com/en/ev-and-ev-charger-incentives-in-europe-a-complete-guide-for-businesses-and-individuals/#index_2

²⁰ European Automobile Manufacturers Association: <https://www.acea.be/statistics/tag/category/electric-and-alternative-vehicle-registrations>
Transpordiamet, Sõidukite statistika: <https://www.mnt.ee/et/ametist/statistika/soidukite-statistika>

²¹ European Automobile Manufacturers Association: <https://www.acea.be/statistics/tag/category/electric-and-alternative-vehicle-registrations>

nuo prabangos prekės mokesčio, o elektromobilio pirkimui yra taikomas 13 proc. PVM tarifas (vietoje įprasto 24 proc. tarifo)²².

Islandija

2020 m. bendras registruotų M1 klasės keleivinių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje siekė 5 499, 2019 m. – 3 749, 2018 m. – 2 684, 2017 m. – 1 910, 2016 m. – 1 066. Naujai registruotų M1 klasės elektromobilių dalis, palyginti su kitų rūšių transporto priemonėmis, 2020 m. sudarė 26,2 proc., 2019 m. – 9,5 proc., 2018 m. – 4,2 proc., 2017 m. – 4 proc., 2016 m. – 2 proc.²³

2020 m. bendras registruotų N1 klasės komercinių krovininių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje sudarė 217, 2019 m. – 172, 2018 m. – 114, 2017 m. – 68, 2016 m. – 39²⁴.

Skelbiama, kad 2014 m. 97 proc. registruojamų naujų automobilių buvo benzininiai arba dyzeliniai, o 2020 m. šis skaičius sumažėjo iki 45 proc., likusią dalį sudarė hibridiniai automobiliai arba elektromobiliai²⁵.

Islandijoje mokesčiai naujai registruojamam automobiliui yra apskaičiuojami pagal išskiriamą CO₂ kiekį, taigi elektromobilių savininkams šis mokestis yra 0. Taip pat elektromobilių savininkams yra nustatomas minimalus du kartus per metus mokamas automobilio nuosavybės mokesčio tarifas. Taip pat yra taikoma PVM lengvata – vienam elektromobiliui PVM lengvata gali siekti iki 1 440 000 ISK (apie 9 800 Eur). Elektromobilių savininkai taip pat gali iki 2 val. nemokamai parkuoti savo transporto priemones Reikjavike bei Akureiryje²⁶.

Italija

2020 m. bendras registruotų M1 klasės keleivinių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje siekė 55 307, 2019 m. – 22 728, 2018 m. – 12 337. Naujai registruotų M1 klasės elektromobilių dalis, palyginti su kitų rūšių transporto priemonėmis, 2020 m. sudarė 2,3 proc., 2019 m. – 0,6 proc., 2018 m. – 0,3 proc., 2017 m. – 0,1 proc., 2016 m. – 0,1 proc.²⁷

2020 m. bendras registruotų N1 klasės komercinių krovininių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje sudarė 6 315, 2019 m. – 5 243, 2018 m. – 2 915, 2017 m. – 2 069, 2016 m. – 1 765²⁸.

Yra subsidijuojamas transporto priemonių, kurių CO₂ emisija neviršija 60 g/km, įsigijimas. Šį rodiklį atitinka elektromobiliai (varomi vien elektros baterija) bei keletas įkraunamų hibridinių automobilių modelių. Subsidijos dydis priklauso nuo to, ar savininkas keičia savo automobilį į tokį, kurio teršalų išmetimo standartas yra naujesnis / griežtesnis. Pavyzdžiui, kai yra perkama transporto priemonė, nekeičiant taršių medžiagų emisijos standarto, tai įsigyjant automobilį, kurio CO₂ emisija yra 0–20 g/km ribose, suteikiama skatinamoji 4 000 Eur subsidija, o kai CO₂ emisijos dydis yra 21–60 g/km ribose, subsidiją sudaro 1 500 Eur. Jei perkamo automobilio taršių medžiagų emisijos standartas, palyginti su turėta transporto priemone, keičiasi į naujesnį, tai įsigyjant automobilį, kurio CO₂ emisija yra 0–20 g/km ribose, suteikiama 6 000 Eur skatinamoji subsidija, o kai CO₂ emisijos dydis yra 21–60 g/km ribose, kompensacinė išmoka yra 2 500 Eur²⁹.

Pažymėtina, jog elektromobiliams ir hibridiniams automobiliams, kainuojantiems iki 61 000 Eur, laikinai (nuo 2020 m. rugpjūčio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.) buvo taikomos didesnės

²² Wallbox: What you should know about EV incentives in Greece: <https://blog.wallbox.com/en/greece-ev-incentives/>

²³ European Alternative Fuels Observatory – Iceland: <https://www.eafo.eu/countries/iceland/1737/vehicles-and-fleet>

²⁴ Ten pat.

²⁵ Iceland Monitor – Electric car revolution in Iceland:

<https://icelandmonitor.mbl.is/news/news/2020/11/17/electric-car-revolution-in-iceland/>

²⁶ European Alternative Fuels Observatory – Iceland: <https://www.eafo.eu/countries/iceland/1737/incentives>

²⁷ European Alternative Fuels Observatory – Italy: <https://www.eafo.eu/countries/italy/1739/vehicles-and-fleet>

²⁸ Ten pat.

²⁹ European Alternative Fuels Observatory – Italy: <https://www.eafo.eu/countries/italy/1739/incentives>

skatinamųjų subsidijų išmokos, finansuotos iš dalies valstybės ir iš dalies automobilių gamintojų lėšomis. Be keitimo įsigyjamų elektromobilių (varomų vien elektros baterija) atveju, subsidija siekė 6 000 Eur vietoje 4 000 Eur, o keičiant taršesnį automobilį į elektromobilį – 10 000 Eur vietoje 6 000 Eur. Perkant hibridinį automobilį, kurio CO₂ emisijos dydis yra 21–60 g/km ribose, subsidija buvo 3 500 Eur arba 6 500 Eur, jei tuo pat metu buvo nutraukta senosios transporto priemonės eksploatacija³⁰.

Elektromobilių savininkai nuo pirmosios registracijos dienos yra 5 metus atleidžiami nuo transporto priemonės savininko metinio mokesčio sumokėjimo. Praėjus 5 metams, taikomas 75 proc. sumažintas šio mokesčio, kurį daugelyje regionų moka benzininių automobilių savininkai, tarifas. Be to, siekiant plėsti įkrovimo stotelių infrastruktūrą, suteikiama teisė į mokesčių kreditą (jis sudaro 50 proc. įsigijimo ir įrengimo kainos, kai ši neviršija 3 000 Eur) tiems mokesčių mokėtojams, kurie įrengia iki 22 kW galios įkrovimo vietas elektromobiliams³¹.

Vadovaujantis šalies Biudžeto įstatymo 2020 m. nuostatomis, atnaujinant (įsigyjant ar nuomojant) viešojo sektoriaus automobilių parką, turi būti laikomasi reikalavimo dėl 50 proc. kvotos elektrinėms, hibridinėms ar vandenilinėms transporto priemonėms³².

Latvija

2020 m. šalyje buvo registruotas 301 elektromobilis, 2019 m. – 86, 2018 m. – 73, 2017 m. – 22, 2016 m. – 25³³. Šie pardavimai 2020 m. sudarė apie 1,8 proc., 2019 m. – apie 0,4 proc., 2018 m. – apie 0,4 proc., o 2016–2017 m. – apie 0,1 proc. naujų registruotų automobilių.

Subsidijos įsigyjant elektromobilius Latvijoje nėra taikomos, tačiau elektromobilių savininkai nemoka metinio automobilio mokesčio, o įmonės moka sumažintą transporto priemonės mokestį. Elektromobiliams netaikomas registracijos mokestis ir nemokamai išduodami specialūs numeriai. Be to, elektromobiliai gali važiuoti viešojo transporto juostomis, nemokamai parkuotis Rygoje ir Liepojoje bei nemokamai įvažiuoti į Jūrmalą.

2020 m. patvirtintame Latvijos nacionaliniame energetikos ir klimato plane yra numatyta, kad ateityje elektromobilių įsigijimas gali būti subsidijuojamas valstybės³⁴.

Lenkija

Šalyje 2020 m. buvo registruoti 3 683 elektromobiliai, 2019 m. – 1 491, 2018 m. – 620, 2017 m. – 435, 2016 m. – 112. Pardavimai 2020 m. sudarė apie 0,72 proc. naujų registruotų automobilių, 2019 m. – apie 0,25 proc., o 2016–2018 m. – mažiau kaip 0,1 proc.³⁵

Lenkijoje nėra taikomos subsidijos elektromobilių įsigijimui, tačiau Elektromobilių ir alternatyvių degalų įstatymas numato tam tikras priemones, kuriomis yra skatinamas alternatyviu kuru varomų transporto priemonių pirkimas. Įstatymas numato, kad amortizacijos (nurašymo) tvarka yra palankesnė elektrinėms transporto priemonėms – elektromobiliams nustatyta 225 000 PLN (apie 50 400 Eur) suma, kai kitoms transporto priemonėms taikoma 150 000 PLN (apie 33 600 Eur).

Liuksemburgas

2020 m. bendras registruotų M1 klasės keleivinių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje siekė 4 032, 2019 m. – 2 574, 2018 m. – 1 567, 2017 m. – 1 091, 2016 m. – 771. Naujai registruotų M1 klasės elektromobilių dalis, palyginti su kitų rūšių transporto

³⁰ *Ten pat.*

³¹ *Ten pat.*

³² *Ten pat.*

³³ European Automobile Manufacturers Association:

<https://www.acea.be/statistics/tag/category/electric-and-alternative-vehicle-registrations>

³⁴ Māris Klūga. Latvijas klimata plānā – subsidijas elektrisko auto iegādei. LSM.lv, 2020-02-03:

<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/latvijas-klimata-plana--subsidijas-elektrisko-auto-iegadei.a347091/>

³⁵ European Automobile Manufacturers Association:

<https://www.acea.be/statistics/tag/category/electric-and-alternative-vehicle-registrations>

priemonėmis, 2020 m. sudarė 5,5 proc., 2019 m. – 1,8 proc., 2018 m. – 0,9 proc., 2017 m. – 0,7 proc., 2016 m. – 0,3 proc.³⁶

2020 m. bendras registruotų N1 klasės komercinių krovininių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje buvo 307, 2019 m. – 258, 2018 m. – 214, 2017 m. – 162, 2016 m. – 124³⁷.

Fiziniais ir juridiniams asmenims teikiamos 500–5 000 Eur subsidijos, perkant elektromobilius (šių pirmosios registracijos Liuksemburge data turi būti tarp 2019 m. sausio 1 d. ir 2021 m. gruodžio 31 d. ir jie negali būti anksčiau registruoti užsienyje), varomus vien elektrine baterija ar vandenilio degalų elementu, ar įkraunamus hibridinius automobilius, įskaitant krovininius, kurių CO₂ emisija neviršija 50 g/km, taip pat keturračius, motociklus, mopedus (pastariesiems subsidija ne didesnė kaip 25 proc. įsigijimo kainos, be PVM). Paminėtina, jog nuo 2020 m. gegužės 11 d. perkamiems ir registruojamiems automobiliams subsidijos suma nuo 5 000 Eur padidinta iki 8 000 Eur³⁸.

Pagal vyriausybės planą, subsidijų sistema pakeitė mokesčių lengvatų taikymą pilnamečiams fiziniais asmenimis³⁹. Šie mokesčių mokėtojai vieną kartą per 5 metus turėjo teisę į 300–5 000 Eur mokesčių nuolaidą (angl. *tax allowance, tax deduction*), įsigyjant asmeninėms reikmėms naujus elektromobilius, varomus vien elektrine baterija ar vandenilio degalų elementu, taip pat įkraunamus hibridinius automobilius, elektrinius ar įprastinius dviračius⁴⁰.

Elektromobiliams, 100 proc. varomiems elektra, registracijos mokesčio tarifas yra mažiausias (30 Eur.)⁴¹. Apskaičiuojant įmonių naudojamiems automobiliams taikomą mokestį, atsižvelgiama į taršumą, todėl tokio mokesčio dydis mažesnis elektrinėms transporto priemonėms⁴².

2020 m. liepos 1 d. – 2023 m. birželio 30 d. laikotarpiu fiziniais asmenimis, kuriems nuosavybės ar nuomos teise priklauso transporto priemonių parkavimo vietos pastatų viduje ar išorėje, subsidijuojama elektromobilių naujų įkrovimo stotelių (maksimalios 11 kW galios) įsigijimo ir įrengimo tose vietose 50 proc. kainos (be PVM mokesčio)⁴³.

Atnaujinant viešojo sektoriaus transporto priemonių parką, įsigijami elektromobiliai⁴⁴.

Nyderlandai

2020 m. bendras registruotų M1 klasės keleivinių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje siekė 172 524, 2019 m. – 105 008, 2018 m. – 43 500, 2017 m. – 20 798, 2016 m. – 12 802. Naujai registruotų M1 klasės elektromobilių dalis, palyginti su kitų rūšių transporto priemonėmis, 2020 m. sudarė 20,2 proc., 2019 m. – 13,8 proc., 2018 m. – 5,4 proc., 2017 m. – 1,9 proc., 2016 m. – 1,1 proc.⁴⁵

³⁶ *European Alternative Fuels Observatory – Luxembourg:*
<https://www.eafo.eu/countries/luxembourg/1743/vehicles-and-fleet>

³⁷ *Ten pat.*

³⁸ *Applying for financial aid for the purchase of an electric or hybrid vehicle:*
<https://guichet.public.lu/en/citoyens/transport-mobilite/transport-individuels/aides-financieres-acquisition-detention-vehicule/deduction-mobilite-durable-2019.html>

³⁹ Luxembourg rolls out new electric subsidies. *Delano.lu*, 2019-01-28:
<https://delano.lu/d/detail/news/luxembourg-rolls-out-new-electric-subsidies/201434>

⁴⁰ *Applying for tax deductions for the purchase of an electric car, an electric bike or a bicycle:*
<https://guichet.public.lu/en/citoyens/impots-taxes/activite-salariee-resident/depenses-deductibles/deduction-mobilite-durable.html>

⁴¹ Is an electric vehicle really more expensive than a gasoline car? *Baloise Assurances*, 2021-01-29:
<https://www.baloise.lu/en/Blog/Safety/cost-electric-car.html>

⁴² Louis Thomas. Luxembourg's new, emissions-based company car tax. *Mondaq*, 2018-01-25:
<https://www.mondaq.com/tax-authorities/667502/luxembourg39s-new-emissions-based-company-car-tax>

⁴³ *Applying for financial aid to install a private electric-vehicle charging station:*
<https://guichet.public.lu/en/citoyens/transport-mobilite/transport-individuels/aides-financieres-acquisition-detention-vehicule/installation-bornes-charges-privees.html>

⁴⁴ *European Alternative Fuels Observatory – Luxembourg:* <https://www.eafo.eu/countries/luxembourg/1743/incentives>

⁴⁵ *European Alternative Fuels Observatory – Netherlands:*
<https://www.eafo.eu/countries/netherlands/1746/vehicles-and-fleet>

2020 m. bendras registruotų N1 klasės komercinių krovininių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje sudarė 5 938, 2019 m. – 4 343, 2018 m. – 3 113, 2017 m. – 2 156, 2016 m. – 1 546⁴⁶.

Nuo 2020 m. liepos mėn. iki 2025 m. asmenims, įsigyjantiems privačioms reikmėms naują keleivinį elektromobilį (varomą vien elektros baterija), kurio gamintojo rekomenduojama kaina yra ne mažesnė kaip 12 000 Eur ir ne didesnė kaip 45 000 Eur, suteikiama 4 000 Eur subsidija. Atitinkamai, naudoto elektromobilio įsigijimas iš specializuoto prekiautojo (iš pavienių fizinių asmenų neleidžiama, vengiant piktnaudžiavimo) subsidijuojamas 2 000 Eur⁴⁷.

Elektromobiliams, kurių CO₂ emisija yra 0 g/km, netaikomas registracijos mokestis. Taršesnėms transporto priemonėms šis mokestis yra progresinis, o jo tarifas priklauso nuo CO₂ emisijos dydžio. Automobiliams, varomiems vien elektros baterija, taip pat netaikomas kelių mokestis. Įkraunamiems hibridiniams automobiliams pastarojo mokesčio tarifas yra 50 proc. mažesnis. Skatinant investicijas į aplinkai palankias technologijas, tarp jų elektromobilius ir jų įkrovimo stoteles, įmonėms suteikta teisė į tokių investicijų dalies atskaitymą, mokant pelno mokestį⁴⁸.

Norvegija

Norvegija yra vertinama kaip bene geriausiai elektromobilių pirkimą ir naudojimą skatinanti valstybė. Šalis buvo išsikėlusį tikslą iki 2020 m. pasiekti 100 000 elektromobilių Norvegijos keliuose skaičių. Šis tikslas buvo įgyvendintas dar 2018 metais. Pagal Norvegijos kelių federacijos duomenis, šalyje vien 2020 m. buvo įregistruoti 76 804 nauji elektromobiliai. Tai sudarė 54,3 proc. tais metais registruotų naujų automobilių⁴⁹.

2019 m. Norvegijoje buvo registruoti 60 345 nauji elektromobiliai, 2018 m. – 46 143, 2017 m. – 33 080, 2016 m. – 24 245. Tai atitinkamai sudarė 2019 m. – 42,4 proc. visų naujų registruotų automobilių, 2018 m. – 31,2 proc., 2017 m. – 20,9 proc., 2016 m. – 15,7 proc.⁵⁰

Norvegijos elektromobilių asociacija (norv. *Norsk elbilforening*) pastebi, kad spartus perėjimas prie aplinkos neteršiančių automobilių yra susijęs su plačiu spektru lengvatų, kuriomis gali naudotis elektromobilių savininkai. Įsigyjant elektromobilį nuo 1990 m. nereikia mokėti įsigijimo / importo mokesčio, nuo 1996 m. netaikomas metinis kelių mokestis, nuo 2001 m. pirkėjai atleisti nuo 25 proc. PVM, nuo 2005 m. elektromobiliai gali naudotis autobusų juostomis. Įmonėms taikomas automobilių mokestis nuo 2018 m. yra sumažintas 40 proc., nuo 2018 m. keltuose už elektromobilio perkėlimą mokama iki 50 proc. įprastai numatytos sumos. Nuo 2018 m. už netaišaus automobilio parkavimą mokama iki 50 proc. įprastos kainos, nuo 2019 m. mokamuose keliuose mokama iki 50 proc. įprastos kainos⁵¹.

Prancūzija

2020 m. bendras registruotų M1 klasės keleivinių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje siekė 277 001, 2019 m. – 166 092, 2018 m. – 123 171, 2017 m. – 89 631, 2016 m. – 64 786. Naujai registruotų M1 klasės elektromobilių dalis, palyginti su kitų rūšių transporto priemonėmis, 2020 m. sudarė 6,7 proc., 2019 m. – 1,9 proc., 2018 m. – 1,4 proc., 2017 m. – 1,2 proc., 2016 m. – 1,1 proc.⁵²

2020 m. bendras registruotų N1 klasės komercinių krovininių elektromobilių (varomų vien

⁴⁶ *Ten pat.*

⁴⁷ *European alternative fuels observatory – Netherlands:* <https://www.eafo.eu/countries/netherlands/1746/incentives>

⁴⁸ *Ten pat.*

⁴⁹ *Opplysningsrådet for veitrafikken:* <https://ofv.no/bilsalget/bilsalget-i-desember-2020>

⁵⁰ *Opplysningsrådet for veitrafikken:*

<https://ofv.no/bilsalget/bilsalget-i-2019>, <https://ofv.no/bilsalget/bilsalget-i-2018>, <https://ofv.no/bilsalget/bilsalget-i-2017>, <https://ofv.no/bilsalget/bilsalget-i-2016>

⁵¹ *Norsk elbilforening, Norwegian EV policy:* <https://elbil.no/english/norwegian-ev-policy/>

⁵² *European Alternative Fuels Observatory – France:* <https://www.eafo.eu/countries/france/1733/vehicles-and-fleet>

tik elektros baterija) skaičius šalyje sudarė 57 503, 2019 m. – 48 627, 2018 m. – 40 777, 2017 m. – 27 534, 2016 m. – 25 376⁵³.

Taikoma priemonių sistema (angl. *bonus system*) lizingo (finansinės nuomos) būdu fiziniams ar juridiniams asmenims įsigyjant keleivinius ar krovininius automobilius. Jei CO₂ emisijos dydis yra 0–20 g/km ribose, asmeniniam naudojimui perkant transporto priemonę 2020 m. buvo suteikiama 7 000 Eur kompensacinė išmoka, kuri 2021 m. yra 6 000 Eur, o 2022 m. bus sumažinta iki 5 000 Eur. Atitinkamai, ši išmetamųjų teršalų kiekio rodiklį atitinkančių ir iki 45 000 Eur kainuojančių įkraunamų hibridinių automobilių atveju, kompensacinė išmoka 2020 m. sudarė 2 000 Eur, o 2021 m. yra 1 000 Eur. Be to, suteikiamos 1 000–2 500 Eur siekiančios kompensacinės išmokos ir keičiant taršesnes transporto priemones į mažiau taršias. Nuo 2021 m., 1 000 Eur subsidija teikiama ir perkant naudotus elektromobilius. Įsigyjant iki 200 Eur kainuojančius elektrinius dviračius, subsidijuojama 20 proc. kainos⁵⁴.

Elektromobiliams ir hibridiniams automobiliams, kurių CO₂ emisija nesiekia 138 g/km, netaikomas registracijos mokestis, apskaičiuojamas pagal transporto priemonės taršumą. Apskaičiuojant juridinių asmenų turimiems keleiviniams automobiliams taikomą transporto priemonės savininko mokestį, atsižvelgiama į CO₂ emisijos dydį ir poveikį aplinkai, todėl šis mokestis elektromobiliams yra mažesnis – naujų elektromobilių savininkai moka apie 20 Eur per metus⁵⁵.

Suteikiama teisė į 30 proc. siekiantį mokesčių kreditą įkrovimo infrastruktūros įrengimui asmeniniuose būstuose. Kai kuriose vietos savivaldybėse su elektromobiliams suteikiama žaliaja korta galimas nemokamas parkavimas iki 2 val.⁵⁶

Rumunija

2020 m. šalyje buvo registruoti 2 837 elektromobiliai, 2019 m. – 1 506, 2018 m. – 605, 2017 m. – 188, 2016 m. – 74⁵⁷. Naujų registruojamų automobilių statistikoje elektromobilių registracijų skaičius išaugo nuo 0,1 proc 2016 m., iki 2,2 proc. 2020 m.⁵⁸

Pagal Rumunijoje veikiančią programą „Rabla Plus“, elektromobilių pirkėjai gali gauti iki 10 000 Eur siekiančią subsidiją. Taip pat dar iki 1 500 Eur galima gauti atsisakius daugiau kaip 8 metų senumo taršaus automobilio⁵⁹. Rumunijoje elektromobiliams taip pat nėra taikomas registracijos mokestis⁶⁰.

Slovakija

2020 m. šalyje buvo registruota 918 elektromobilių, 2019 m. – 165, 2018 m. – 293, 2017 m. – 209, 2016 m. – 59. Šie pardavimai 2020 m. sudarė 1,2 proc. naujų registruotų automobilių, 2019 m. – 0,16 proc., 2018 m. – 0,3 proc., 2017 m. – 0,2 proc., 2016 m. – 0,06 proc.⁶¹

Slovakijoje elektromobiliams nėra taikomas registracijos mokestis, kurio minimali riba siekia 33 Eur⁶². 2019 m. lapkritį buvo paskelbta, kad šalyje perkant elektromobilį, kurio kaina siekia iki

⁵³ *Ten pat.*

⁵⁴ *European Alternative Fuels Observatory – France:* <https://www.eafo.eu/countries/france/1733/incentives>

⁵⁵ *Ten pat.*

⁵⁶ *Ten pat.*

⁵⁷ *European Automobile Manufacturers Association:*

<https://www.acea.be/statistics/tag/category/electric-and-alternative-vehicle-registrations>

⁵⁸ *European Alternative Fuels Observatory – Romania:* <https://www.eafo.eu/countries/romania/1750/vehicles-and-fleet>

⁵⁹ Romania doubles 2021 EV subsidy budget. *Electrive.com*, 2021-03-29:

<https://www.electrive.com/2021/03/29/romania-doubles-2021-ev-subsidy-budget/>

⁶⁰ *European Alternative Fuels Observatory – Romania:* <https://www.eafo.eu/countries/romania/1750/incentives>

⁶¹ *European Automobile Manufacturers Association:*

<https://www.acea.be/statistics/tag/category/electric-and-alternative-vehicle-registrations>

Car sales base: <https://carsalesbase.com/czech-republic-car-sales-data/>

⁶² *CMS – Electric vehicle regulation and law in Slovakia:*

<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-electric-vehicles/slovakia>

50 000 Eur, galima gauti 8 000 Eur subsidiją, o įkraunamą hibridinį automobilį – 5 000 Eur subsidiją. Programai buvo skirtas 5 mln. Eur finansavimas, tačiau pasibaigus lėšoms jų skirta daugiau nebuvo, todėl 2021 m. subsidijos elektromobiliams nėra taikomos. Tikimasi, jog naujas subsidijų etapas bus pradėtas 2022 metais. Praėjusiame subsidijų etape pinigus gavę žmonės išipareigojo dvejus metus neparduoti elektromobilio. Subsidijos nebuvo taikomos nuomai skirtų automobilių pirkimui⁶³.

Suomija

Suomijos automobilių informacijos centro duomenimis, 2020 m. šalyje buvo registruoti 96 408 nauji keleiviniai automobiliai. Iš jų elektromobilių buvo 4 244 arba 4,4 proc. Šis skaičius per pastarąjį penkmetį nuosekliai auga. 2019 m. Suomijoje buvo parduoti 1 897 elektromobiliai, 2018 m. – 776, 2017 m. – 502, o 2016 m. – 223. Tai atitinkamai 2019 m. sudarė 1,66 proc. nuo įregistruotų naujų keleivinių automobilių, 2018 m. – 0,64 proc., 2017 m. – 0,42 proc., 2016 m. – 0,18 proc.⁶⁴

Suomijos valdžia siekia neutralaus poveikio klimatui iki 2035 m., taip pat tapti pirmąja valstybe pasaulyje nenaudojančia iškastinio kuro⁶⁵. Siekiant šių tikslų, Suomijoje šiuo metu galioja elektromobilių pirkimo subsidija ir subsidija būstus statančioms bendrovėms už elektromobilių įkrovimo infrastruktūros statybą. Elektromobilio pirkimo subsidija buvo įvesta 2018 m. pradžioje. 2018–2021 m. laikotarpiu asmenys, kurie arba perka naują elektromobilį, arba pasirašo ilgalaikę elektromobilio nuomos sutartį, gali gauti 2 000 Eur subsidiją iš Suomijos vyriausybės. Subsidijos sąlygos: automobilis yra varomas tik elektra; pirkėjas / nuomininkas yra privatus asmuo; bendra automobilio kaina yra ne didesnė kaip 50 000 Eur; automobilis yra naujas ir anksčiau nebuvo registruotas; automobilis pirmą kartą įregistruojamas Suomijoje tarp 2018 m. sausio 1 d. ir 2021 m. lapkričio 30 d.; valstybės biudžete yra pinigų subsidijoms mokėti. Tam iš viso per metus buvo skirta po 6 mln. Eur⁶⁶.

Šalies vyriausybė 2015 m., 2017 m. ir 2018 m. 2 000 Eur subsidiją skyrė elektromobilius įsigyjantiems ir senų dyzelinių ar benzininių automobilių atsisakantiems asmenims. Elektromobiliams Suomijoje taip pat yra taikomas mažesnis automobilio registracijos mokesčio tarifas bei metinis transporto priemonės mokestis.

Būstus statančios įmonės, jeigu šalia pastato pastato mažiausiai 5 elektromobilių įkrovimo stoteles, gali gauti 35 proc. visų elektromobilių įkrovimo stotelių pirkimo ir įrengimo išlaidų (iki 90 000 Eur) padengiančią subsidiją.

Švedija

Nacionalinės automobilių pramonės asociacijos „BIL Sweden“ duomenimis, 2020 m. gegužę šalyje buvo iš viso registruoti 217 704 bent dalinai elektra varomi automobiliai. Didžiąją jų dalį sudarė hibridiniai automobiliai. Tuo metu bendras šalyje registruotų elektromobilių skaičius siekė 62 870. 2020 m. buvo registruoti 28 097 elektromobiliai, 2019 m. – 15 791, 2018 m. – 7 147, 2017 m. – 4 359, 2016 m. – 2 993.

Elektromobilių dalis nuo naujai registruotų automobilių skaičiaus 2020 m. sudarė 9,26 proc., 2019 m. – 4,3 proc., 2018 m. – 1,95 proc., 2017 m. – 1,11 proc., 2016 m. – 0,77 proc.⁶⁷ Įskaitant ir

⁶³ Slovakia subsidises plug-in electric vehicles. *Electrive.com*, 2019-11-28:

<https://www.electrive.com/2019/11/28/slovakia-subsidises-plug-in-electric-vehicles/>

⁶⁴ Autoalan tiedotuskeskus, Tilastot:

https://www.aut.fi/tilastot/ensirekisteroinnit/ensirekisteroinnit_kayttovoimittain/henkiloautojen_kayttovoimatilastot

⁶⁵ Ministry of the Environment – Government's climate policy: carbon-neutral Finland by 2035:

<https://ym.fi/en/carbon-neutral-finland-2035>

⁶⁶ Finnish Transport and Communications Agency TRAFICOM: Purchase subsidy for electric cars:

<https://www.traficom.fi/en/services/purchase-subsidy-electric-cars>

⁶⁷ Statistics Sweden:

<https://www.scb.se/en/finding-statistics/statistics-by-subject-area/transport-and-communications/road-traffic/registered-vehicles/>

hibridinius automobilius, aplinkai draugiškesnių registruotų naujų automobilių skaičius 2020 m. gruodį Švedijoje siekė 50 proc.

Šalyje veikia vadinamoji „bonus-malus“ sistema, kuri skatina naudoti mažiau aplinką teršiančias transporto priemones. Asmenys ir verslai šalyje gali gauti iki 60 000 SEK (6 000 Eur) subsidiją įsigydami naują elektromobilį arba hibridinę transporto priemonę. Subsidija gali sudaryti ne daugiau kaip 25 proc. pirkimo kainos. Tuo tarpu taršius automobilius įsigyjantiems asmenims yra trejus metus taikomas padidinto transporto priemonių mokesčio tarifas.

Elektromobilių savininkai kai kuriose apmokestintose viešosiose vietose gali nemokamai statyti automobilį ir naudotis autobusų juostomis⁶⁸.

Vengrija

Naujų registruojamų automobilių skaičius šalyje 2020 m. siekė 4 867, 2019 m. – 3 280, 2018 m. – 1 300, 2017 m. – 749, 2016 m. – 172⁶⁹. Remiantis Vengrijos centrinės statistikos tarnybos pateikiama informacija apie pirmą kartą Vengrijoje kalendoriniais metais registruotų keleivinių automobilių bendrus skaičius, galima pastebėti, kad ir procentinė elektromobilių dalis pastaraisiais metais išaugo. 2016 m. registruojami elektromobiliai sudarė 0,07 proc. registracijų, 2017 m. – 0,27 proc., 2018 m. – 0,44 proc., 2019 m. – 1,04 proc., o 2020 m. – 1,8 proc.⁷⁰

Šalyje nėra specifinių su elektromobilių skaičiaus augimu susijusių tikslų. Pastaraisiais metais įgyvendinamos įvairios schemos su skirtingomis sąlygomis. Teikiant dotacijas elektromobilių įsigijimui, asmuo galėjo gauti 0,5–2,5 mln. HUF (apie 1 400–7 200 Eur) įsigyti elektromobiliui, kurio vertė yra 11–15 mln. HUF (31 600–43 100 Eur).

Vengrijoje elektromobiliams ir hibridiniams automobiliams, kurie gali naudojantis elektra nuvažiuoti bent 50 km, gali būti suteikti žalios spalvos automobilio numeriai, užtikrinantys nemokamą parkavimąsi kai kuriuose miestuose. Be to, šių netaaršių automobilių savininkams nereikia mokėti automobilio registracijos, įsigijimo ar transporto priemonės mokesčių. Nėra taikomas ir įmonių automobilių mokestis⁷¹. Elektromobiliais taip pat galima nemokamai įvažiuoti į gamtines teritorijas, kur kitiems automobiliams taikoma rinkliava.

Vokietija

2020 m. bendras registruotų M1 klasės keleivinių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje siekė 308 139. Atitinkamai, 2019 m. šis skaičius buvo 133 886, 2018 m. – 83 175, 2017 m. – 53 861, 2016 m. – 34 022. Naujai registruotų M1 klasės elektromobilių dalis, palyginti su kitų rūšių transporto priemonėmis, 2020 m. sudarė 6,4 proc., 2019 m. – 1,7 proc., 2018 m. – 1 proc., 2017 m. – 0,7 proc., 2016 m. – 0,3 proc.⁷²

2020 m. bendras registruotų N1 klasės komercinių krovininių elektromobilių (varomų vien tik elektros baterija) skaičius šalyje sudarė 25 082, 2019 m. – 20 330, 2018 m. – 15 351, 2017 m. – 10 466, 2016 m. – 4 897⁷³.

2016 m. sausio 1 d. – 2025 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu pirmą kartą šalyje registruotiems naujiems elektromobiliams (varomiems vien tik elektros baterija ar vandenilio degalų elementu, išskyrus hibridinius), 10 metų netaikomas privalomasis metinis motorinių transporto priemonių mokestis, apskaičiuojamas pagal variklio darbinį tūrį ir CO₂ emisijos dydį. Įkraunamiems hibridiniams automobiliams šio mokesčio dydis mažesnis, proporcingai išskiriamo CO₂ žemesniam lygiui.

⁶⁸ Government Offices of Sweden:

<https://www.government.se/press-releases/2017/05/bonusmalus-system-for-new-vehicles/>

⁶⁹ European Automobile Manufacturers Association:

<https://www.acea.be/statistics/tag/category/electric-and-alternative-vehicle-registrations>

⁷⁰ Hungarian Central Statistical Office: https://www.ksh.hu/docs/eng/xstadat/xstadat_annual/i_ode007.html

⁷¹ European Alternative Fuels Observatory: <https://www.eafo.eu/countries/hungary/1736/incentives>

⁷² European Alternative Fuels Observatory – Germany: <https://www.eafo.eu/countries/germany/1734/vehicles-and-fleet>

⁷³ Ten pat.

Įsigyjant iki 40 000 Eur kainuojantį naują elektromobilį, į kurį įmontuota vien tik baterija, ar vandeniliu varomą automobilį, skiriama 9 000 Eur subsidija, bendrai finansuojama federalinės vyriausybės ir automobilių gamintojų. Įsigyjant naudotą, ne senesnę kaip 12 mėn. ir ne didesnės ridos kaip 15 000 km elektromobilį ar vandeniliu varomą automobilį, subsidijos suma yra 5 000 Eur, o įkraunamą hibridinį – 3 750 Eur. Naujam įkraunamam hibridiniam elektromobiliui (maksimali leidžiama CO₂ emisija yra 50 g/km) tokia subsidija siekia 6 750 Eur. Įsigyjant nuo 40 000 Eur iki 65 000 Eur kainuojantį naują elektromobilį, suteikiama 7 500 Eur subsidija, o įkraunamą hibridinį automobilį, kurio CO₂ emisija neviršija 50 g/km – 5 625 Eur subsidija⁷⁴.

Be to, subsidijuojama taip pat ir elektromobilių finansinė nuoma (lizingas)⁷⁵.

Asmeniniams tikslams naudojant įmonių elektromobilius, tarp jų įkraunamus hibridinius, (tai priskiriama apmokestinamoms pajamoms) iki 2030 m. nustatytas lengvatinis mokesčio režimas. Jis 2022–2024 m. laikotarpiu taikomas elektromobiliams, varomiems vien tik elektros baterija ir hibridiniams, kurių minimalus nuvažiuojamas atstumas yra 60 km ar didžiausia CO₂ emisija yra 50 g/km. 2025–2030 m. laikotarpiu reikalaujamas minimalus nuvažiuojamas atstumas, naudojantis vien tik elektros baterija, didinamas iki 80 km. Didesnė lengvata, apmokestinant tik ketvirtadalį gautos naudos ekvivalento pinigine išraiška, taikoma 100 proc. elektra varomoms transporto priemonėms, kainuojančioms iki 60 000 Eur (tai gamintojo rekomenduojama perpardavimo kaina bruto, angl. *gross list price*). Be to, iki 2030 m. neapmokestinama darbuotojų nauda, kurią jie gauna savo darbdavio įmonėje įkraudami elektromobilius⁷⁶.

Planuojama skirti 2,5 mlrd. Eur elektromobilių įkrovimo stotelių infrastruktūros plėtrai bei e-mobilumo tyrimams ir baterijų gamybai. Be to, federaliniu lygiu užsibrėžtas tikslas, kad ne mažiau kaip 20 proc. viešojo sektoriaus automobilių parko sudarytų elektromobiliai.

Elektromobiliams, varomiems vien elektros baterija, yra galimas nemokamas parkavimas ir važiavimas visuomeniniam transportui skirta kelio juosta.

Parengė

Informacijos ir komunikacijos departamento

Tyrimų skyriaus

Patarėjas Giedrius Kanapka

Tel. (8 5) 239 6874, el. p. giedrius.kanapka@lrs.lt

Patarėja Dainora Valiukaitė

Tel. (8 5) 239 6187, el. p. dainora.valiukaite@lrs.lt

Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus parengti analitiniai ir informaciniai darbai skirti Seimo narių parlamentinei ir Seimo kanceliarijos veiklai. Šiuose darbuose pateikta informacija nėra oficiali Lietuvos Respublikos Seimo pozicija.

Šį darbą atgaminti, išleisti, platinti, versti, perdirbti, viešai skelbti, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, galima tik gavus Seimo kanceliarijos leidimą.

Visais atvejais naudojant šį darbą privaloma nurodyti šaltinį.

© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2021

⁷⁴ European Alternative Fuels Observatory – Germany: <https://www.eafo.eu/countries/germany/1734/incentives>

⁷⁵ Subsidies in Germany: how do they work? Groupe Renault. 2021-03-25:

<https://easyelectriclife.groupe.renault.com/en/outlook/cities-planning/subsidies-in-germany-how-do-they-work/>

⁷⁶ European Alternative Fuels Observatory – Germany: <https://www.eafo.eu/countries/germany/1734/incentives>